

[Pelle Voigt]

Men det står også klart, har jeg forstået, at socialdemokratiet nu er klar til at støtte SFs oprindelige forslag, såfremt det radikale venstre gør det. Det synes jeg er en aldeles glimrende udvikling.

Man kan ikke lade være med, når man ser på, hvordan denne sag har udviklet sig, at spekulere over, hvad det egentlig er, der ligger bag alle de manøvrer, der har været foretaget omkring det her. Det virker unægtelig besynderligt, når SF kommer og tilbyder at være med til at finansiere disse nye inspektionsskibe uden om forsvarsforliget, at forsvarsforligspartierne så afviser dette forslag med den besynderlige begrundelse, som der er tale om her; og når man så oven i købet ved, at indstillingen fra udvalget om fiskeriinspektionens fremtid kunne have foreligget klar for længe siden, hvis ministeren havde bedt udvalget om at holde møder og ikke have nærmest helårlige afbrydelser i mødeaktiviteten, bliver man yderligere forundret.

Man kan måske også blive en smule forundret, når man som jeg har et stærkt indtryk af, at betænkningen faktisk er færdig, og at vi udmærket kunne have haft den i dag eller for tre dage siden, hvis man havde bekvæmet sig til noget før at få indkaldt til det møde, der skulle foretage den endelige færdigbehandling. Nu kommer den altså i stedet frem den 13., men man kan ikke andet end få det indtryk, at nogle af en eller anden sær grund ønsker at sabotere dette. Kan det være, fordi der, som det fremgår af en artikel i Information i dag, er kredse i søværnet, der ønsker at udnytte dette som springbræt for bygning af nye fregatter? Den frysende og ubehagelige fornemmelse får man jo, når man læser de kommentarer, som chefen for inspektionsskibseskadren fremsætter i Information i dag, og som kraftigt bakked op af venstres ordfører, hr. Thor Pedersen, der betegner disse ideer som imponerende gode.

Konsekvensen af den strid, der har vist sig i denne diskussion mellem socialdemokratiet og det radikale venstre, om, hvorvidt dette skal finansieres inden for eller uden for forliget, og hvilket forslag man skal stemme for, er jo i virkeligheden, at denne sag udsættes, så længe det nuværende forsvarsforlig løber, for hvis man bygger skibene nu, bryder man enten finanslovsforliget og kommende finanslovsforlig eller forsvarsforliget, og det i en situation, hvor alle, også det radikale ven-

stre og socialdemokratiet, må vide, at de gamle skibe i mellemtiden skal repareres for beløb, der ligger langt ud over det, som erstatningsbyggeriet vil koste. Jeg skal nævne, at bare de reparationer, som nu skal foretages på inspektionsskibet »Ingolf«, når det kommer hjem til september, anslås at løbe op i et beløb af størrelsesordenen 150 mill. kr.

Der ligger altså et eller andet vanvid bag det her, og jeg er bange for, at det er admiralerens vanvid. Jeg er bange for, at det er admiralerens fregatdrømme, der stikker under her.

Men jeg vil godt efter forhandlingernes forløb i dag tage ændringsforslaget tilbage og skal så samtidig stille forslag om, at sagens behandling standses og forslaget henvises til fornyet behandling i forsvarsudvalget.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Hr. Pelle Voigt (SF) har nu meddelt, at han ønsker at tage ændringsforslaget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er ændringsforslaget bortfaldet.

Der er endvidere af hr. Pelle Voigt (SF) stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at forslaget til folketingsbeslutning tilbagesendes til fornyet behandling i udvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af lovforslag nr. L 128:

Forslag til lov om skibes besætning.

(Fremsat 23/1 85. Første behandling 31/1 85. Betænkning 21/5 85).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 7-9 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

7) Anden behandling af lovforslag nr. L 129:*Forslag til sønæringslov.*

(Fremsat 23/1 85. Første behandling 31/1 85. Betænkning 21/5 85).

Der var stillet 13 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 130:*Forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse.*

(Fremsat 23/1 85. Første behandling 31/1 85. Betænkning 21/5 85).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

9) Anden behandling af lovforslag nr. L 131:*Forslag til lov om ændring af sømandsloven.*

(Fremsat 23/1 85. Første behandling 31/1 85. Betænkning 21/5 85).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

*Forhandling***Arne Jensen (S):**

Under første behandling af søfartslovsforslagene L 128–L 131 tilkendegav vi fra socialdemokratiet vilje til at medvirke til deres gennemførelse, vel at mærke, hvis vi fik medindflydelse på lovgivningen. Denne tilkendegivelse var en klar melding til regeringen om, at vi var parate til at forhandle, hvis vi kunne få en rimelig grad af medindflydelse på den endelige udformning af forslagene. Vi påpegede de områder, hvor vi fandt ændringer nødvendige, og pegede bl.a. på problemer vedrørende arbejdsmiljøer om bord, hviletidsbestemmelser, udmønstringsperioder,

sejladts i krigszoner og kabyspersonalet, og endelig pegede vi også på nogle forbedringer for fiskeskibe.

Vi gik så til udvalgsarbejdet med det, vi kan kalde åbent sind, og havde faktisk forestillet os, at regeringen var til at få i tale. Det er ikke lykkedes os, og vi må meddele her, at vi ikke kan tage medansvar for denne lovpakke.

Vi har også undervejs i forhandlingerne overvejet at stille ændringsforslag på ganske få og centrale områder, men har undladt det, da det ville være et spil for galleriet at stille ændringsforslag, eftersom regeringen efter vores formening har sit flertal for denne lovgivning i orden, og regeringen har ikke været til at rokke så meget som en millimeter.

Det får så stå hen i det uvisse, hvem der har lagt denne hårde linje, om det er regeringen selv eller det er Rederiforeningen. Det er næppe forkert at antage, at det er Rederiforeningen.

Vi er fortsat betænkelige ved, at bemanningen af de eksisterende skibe efter disse lovforslag kan ændres. Skibene i den eksisterende flåde er jo netop bemanded i overensstemmelse med det enkeltes skibs opgaver og udstyr. I en række tilfælde er bemanningen endog fastsat efter kendelse fra vores højeste sagkundskab, bemandingsnævnet. Vi nærer alvorlig frygt for, at der herefter vil ske reduktioner i besætningsens størrelse i en sådan grad, at hverken skibenes sikkerhed eller miljøet om bord vil kunne blive tilgodeset.

De søfarende har allerede i dag alt for mange overtimer. I fremtiden vil overtiden yderligere forøges. Det er socialdemokratiets opfattelse, at de søfarende af arbejds- og miljømæssige grunde i størst mulig udstrækning bør omfattes af arbejdsmiljøloven, som den gælder i land, og i øvrigt er det vores opfattelse, at der ikke bør særlovgives for søfarten, når det ikke er direkte påkrævet.

Som nævnt ønsker vi ikke fra socialdemokratiet at have hverken lod eller del i en lovgivning, som vi ikke har haft nogen som helst indflydelse på, og derfor vil vi undlade at stemme til ændringsforslagene og stemme imod alle fire lovforslag ved tredje behandling.

Arne Lund (KF):

[Arne Lund]

De fire lovforslag vedrørende søfarten, den såkaldte søfartspakke, repræsenterer en fin afbalancering af de to vigtige hensyn, der skal tages ved en sådan lovgivning, nemlig hensynet til sikkerheden om bord og hensynet til et valutaindtjenende erhvervs konkurrenceevne.

Denne afbalancering er altså i orden, og jeg kan på den konservative gruppes vegne sige, at vi agter ved tredje behandling at stemme for ministerens lovforslag inklusive de af ministeren stillede mindre ændringsforslag.

Jeg vil gerne føje til, at det er en skuffelse, at vi ikke har socialdemokratiet med til at stemme for denne betydningsfulde og omfattende lovgivning. I betænkningen giver socialdemokratiet udtryk for skuffelse, ja nærmest fornærmelse, over, at regeringspartierne og det radikale venstre ikke har villet forhandle om de ændringsforslag, som socialdemokratiet har stillet.

Jeg havde uden for udvalget en drøftelse med socialdemokratiets ordfører, hr. Arne Jensen, om de socialdemokratiske ændringsforslag, men da det blev betydet over for mig, at det var et minimumskrav for socialdemokratiet, hvis det skulle stemme for lovgivningen, at alle disse fire ændringsforslag blev accepteret, kunne jeg ikke betragte det som en indbydelse til forhandling, men nærmest som en indbydelse til kapitulation, og sådan ligger altså landet.

Skrumsager Skau (V):

Jeg synes også, det er forkert af hr. Arne Jensen at beklage sig over, at socialdemokratiet ikke har haft indflydelse på søfartslovene, den lovpakke, vi har liggende foran os; det er tom snak. Forslagene blev fremsat i januar 1985, og der har været rigelig tid for socialdemokratiet til at udarbejde ændringsforslag. Vi har da også set nogle enkelte ideer, som hr. Arne Lund allerede har omtalt, ligesom der også er foretaget visse sonderinger og forhandlinger. Men socialdemokraterne – og det vil jeg gerne understrege – har været meget, meget passive under disse forhandlinger, måske fordi de inderst inde ønsker, at der skal ske nogle yderligere liberaliseringer på visse områder – nogle steder kan man godt se, at det måske er lidt for stramt efter vores mening – eller måske fordi de

synes, der skal en stramning ind visse steder. Jeg ved det ikke rigtig, men jeg tror, at sandheden nok er, at socialdemokratiet faktisk er meget godt tilfreds med den søfartspakke, som nu ligger foran os, og derfor er det uforståeligt for os, at det ikke kan medvirke til de 4 lovforslags gennemførelse, men har bebudet, at det vil stemme imod ved tredjebehandling.

Jeg vil også lige sige et par ord om et af SFs ændringsforslag, nemlig det, der går ud på, at man tager skibsassistentmuligheden ud af forslagene, i hvert fald delvis, for hvis man gennemtrawler forslagene, er de jo med fortsat, uanset om SFs ændringsforslag vedtages.

Om det vil jeg sige, at der jo for øjeblikket foregår nogle forhandlinger mellem de parter på arbejdsmarkedet, der berøres af disse forslag, og det ser ud til, at de kan ende med et positivt resultat; derfor er det meget uforståeligt for mig, at SF her foreslår, at man skal begynde at pille ved den lovgivning, som vi nu er i gang med at gennemføre.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal kort sige til hr. Skrumsager Skau, at vi ikke vender os mod en enhedsbesætning som sådan. Det, vi vender os imod, er, at man gennemfører lovgivning om det, før overenskomstforholdene er faldet på plads, og dermed blander sig i disse forhandlinger. Den omvendte rækkefølge havde været den rigtige.

I øvrigt skal jeg sige, at dette lovforslag har fået en helt uforsvarlig behandling i dette ting. Der burde før fremsættelsen have foreligget en grundig analyse af søfartens og de søfarendes forhold. Vi er alle interesserede i at bevare en søfart, ikke mindst de søfarende, det er jo deres arbejdsplads, men hvad har vi fået oplyst? Vi har fået at vide, at antallet af skibe under dansk flag går ned, og derfor er det nødvendigt at skære ned på besætningen, men ser vi på tallene, ser vi, at det er små skibe, der forsvinder, mens det er på de store skibe, besætningen skæres ned, og de spørgsmål rejser sig: når de små skibe har det så dårligt, hvor meget skyldes det så, at for mange af dem er blevet bygget på grund af skatteregler? Hvor stor en del af nedgangen i dansk skibsfart skyldes, at for

[Rahbæk Møller]

mange skibe placeres under udenlandsk flag? Alle disse ting burde have været belyst.

Som sagt: vi ønsker alle søfarten det vel, men vi skal have alle oplysninger. Vi ønsker også de søfarende det vel, og vi har fået meget graverende oplysninger om deres helbredstilstand, dødelighed osv., og det, vi har brug for, er en analyse af søfartens forhold sammenholdt med, at arbejdspladserne om bord skulle være af en sådan kvalitet, at de ikke direkte invaliderede mennesker. Denne analyse har vi aldrig fået; vi fik bare lovforslaget på bordet.

O.k., så har vi under udvalgsbehandlingen fremskaffet en masse af disse oplysninger. Der er stillet mange spørgsmål, og der er kommet mange svar. Jeg vil da godt sige til ministeren, at svarene er kommet rimelig hurtigt, og mange af dem har også været rimelig gode, men problemet ved at fremskaffe et oplysningsmateriale på denne måde er, at det bliver totalt uoverskueligt. Det er derfor, vi skulle have haft en grundlæggende analyse først, og så skulle vi stille spørgsmål på grundlag af den.

Hvad er konsekvenserne af ministerens fremgangsmåde? Ja, én af dem er, at de radikale tilsyneladende er stået af og har opgivet at sætte sig ind i det. Det forstår jeg sådan set godt; de radikale har jo en besværlig rolle ved at skulle være udslaggivende i forbindelse med hvad som helst. Jeg forstår godt, at denne pakke er en af de tunge at give sig i kast med, men man kan da ikke løbe fra sin rolle, og når regeringen har valgt at repræsentere rederne, mens vi andre forsøger efter bedste evne at repræsentere de søfarende, og de radikale så uden videre slutter sig til regeringen, betyder det jo, at rederne har al magt, mens de søfarende ingen indflydelse får, og de søfarende er trods alt en befolkningsgruppe, der skaffer en meget stor del af Danmarks valutaindtægter hjem og betaler en høj pris i form af helbredsnedbrydning. De burde have krav på, at også deres synspunkter blev hørt.

Nu forstår jeg som sagt godt, at de radikale af og til synes, at hviletidsbestemmelser også bør gælde for medlemmer af den radikale folketingsgruppe, og jeg forstår også, at dette er en af de tungere sager at sætte sig ind i, men det, jeg ikke forstår, er, at de ikke sagde til ministeren: vi kan ikke stemme for disse forslag i denne samling; lad dem over-

somre, så kan vi sætte et par dage af i løbet af sommeren til at kigge på tingene, og så kan vi vedtage forslagene straks ved næste samlings begyndelse.

Nu tror jeg såmænd ikke, at de radikale ville have stemt for alle SFs ændringsforslag, selv om de havde haft tid til at sætte sig ind i dem – det radikale venstre og SF repræsenterer forskellige befolkningsgrupper og forskellige holdninger – men jeg er sikker på, at nogle af dem ville de have stemt for.

Lad os tage et eksempel: søfarende har ret til at blive hjemsendt efter 6 måneder, men hvis et ungt menneske opgiver sin bopæl, fordi han ikke bor sammen med nogen og der så ingen grund er til at betale den omkostning, mens han er væk, mister han denne ret og i mange tilfælde dermed tilknytningen til Danmark. Det er ikke rimeligt, og jeg tror egentlig så godt om de radikale, at hvis de satte sig ind i det, ville de heller ikke synes, det var rimeligt.

Lad os tage et andet eksempel: hvis et skib sejler med ulovlig last – det kan være narkotika, det kan være våben til Sydafrika – og en sømand opdager det, har han ikke ret til at forlange at blive hjemsendt. Det burde være en menneskeret ikke at være tvunget til at deltage i ulovligheder, og hvis det var muligt at forlange sig hjemsendt, var der i øvrigt nok også større chance for, at ulovlighederne blev opdaget.

Lad os tage endnu et eksempel: 11 timers reglen er endnu ikke gennemført til søs, selv om der er sket en forbedring med hviletidsbestemmelserne. Vi har fået oplyst, at det vil give problemer med vagthold osv., og det har vi indtil videre bøjet os for. Men hvad med de personalegrupper, der ikke går på vagt, f.eks. restaurationspersonalet? Hvorfor er de ikke omfattet af de ganske almindelige arbejdsmiljøbestemmelser som deres gode kolleger på land? Det er der ingen særlig grund til.

Lad mig tage et fjerde eksempel: uddannelseskraevne gælder kun i Nordvesteuropa. Det er jo en bestemmelse fra Ruder Konges tid, dengang de eneste transportmidler var tog og skib. Jeg kan godt forstå, at et skib ikke kunne ligge og vente på at få en sømand ud med et andet skib, og at man derfor var nødt til at begrænse disse bestemmelser til de havne, hvortil man kunne få folk frem med tog, men med moderne tiders

[Rahbæk Møller]

transportforhold er denne bestemmelse forældet. Den skal vi have ud.

Jeg skal ikke trætte med flere eksempler. Det væsentlige er, at jeg er sikker på, at hvis de radikale havde taget sig tid til det, ville de have stemt for nogle af vore ændringsforslag, ikke dem alle, tror jeg, men nogle. Det er tragisk, at de ikke har taget sig den nødvendige tid, men det tragiske er også, at det ikke engang ville have hjulpet, at det radikale havde gjort det, for som bekendt har det radikale venstre, SF og VS ikke flertal i dette ting, vi skal også have det store oppositionsparti med, og socialdemokratiet har spillet en yderst ejendommelig rolle i denne sag.

For det første var det med til at sikre, at der blev afgivet betænkning i denne samling, selv om det er indlysende, at det er uforvarsomt at gøre det. Og så undlader det at stemme til alle ændringsforslagene; selv dem, det selv oprindeligt havde stillet, og som SF har opretholdt, undlader det at stemme til.

Jeg er selvfølgelig opmærksom på, at selve det, at SF har gjort et grundigt arbejde og stillet forholdsvis mange ændringsforslag, gør det lidt besværligt for socialdemokraterne, for så skal de jo tage konkret stilling til hvert enkelt, og der vil altid være nogle, der kunne finde på at kritisere dem, uanset hvilken stilling de tager. Men det er nu engang opgaven at vælge en linje, træffe nogle afgørelser og så tage den kritik, man får.

Og ved tredjebehandlingen vil socialdemokratiet Gud hjælpe mig stemme imod alle fire lovforslag. Det er helt rigtigt at stemme nej til besætningsloven, det vil vi også gøre, og vi vil også stemme nej til søneringsloven og uddannelsesloven, hvis – eller man skal vel sige når – vores ændringsforslag bliver forkastet. Men sømandsloven, hvorfor i alverden vil socialdemokratiet stemme imod den? Der er kun forbedringer i den. De er ikke store nok på nogle punkter, og de er alt for små til at veje de forringelser op, der sker i besætningsloven, men der er da trods alt tale om en forbedring, og forbedringer plejer man at stemme for.

Socialdemokraternes optræden her er endnu et eksempel på dets fuldkomne principløse blafren rundt; den ene dag logrer de for den borgerlige regering, og den anden dag indtager de fuldkomne venstrestremistiske synspunkter. Og så deres forklaring! De har valgt den stillingtagen, fordi regeringen

ikke ville tale med dem. Hvis det skulle have været SF's optræden, dengang vi havde en socialdemokratisk regering, havde vores afstemning i mange sager set anderledes ud. Det havde for den sags skyld også de nuværende regeringspartiers, hvis de havde optrådt sådan, dengang de var i opposition. Problemet er, at socialdemokratiet endnu ikke har lært at udfylde en rolle som oppositionsparti. Jeg er sikker på, at socialdemokratiet gerne vil i regering igen, og det ønske deler SF da med socialdemokratiet, men det ville gavne dets chancer ganske kolossalt, hvis det kunne lære at være oppositionsparti. Nu har det snart haft tre år til det, det må kunne lade sig gøre at lære det.

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre sagde allerede ved førstebehandlingen af disse lovforslag, at vi var parate til at medvirke til lovgivning allerede i indeværende samling, og det løfte har vi holdt. Vi mener ikke, det er rimeligt at trække denne sag ud; den har været undervejs i så mange år, at vi synes, man skylder erhvervet at få en klaring på disse problemer.

Det eneste, vi nævnte ved første behandling, var spørgsmålet om, hvorvidt hviletidsbestemmelserne for småskibsfarten var helt rimelige, og vi har arbejdet på at få en anden bestemmelse. Vi takker for, at det nu bliver tilfældet.

Så vil jeg sige til SF, som beskrev, at vi var stået af, og at vi havde opgivet at ændre loven: nej det havde vi ikke. Vi har tværtimod hele tiden arbejdet for det, vi havde sat os for: ikke at lave noget, der fuldstændigt smadrede den lille skibsfart.

Så er SF fornærmet over, at vi ikke alvorligt vurderer de ændringsforslag, som SF har stillet, og jeg må sige, at hr. Rahbæk Møller selv gav forklaringen: det har ingen mening, når man ikke i forvejen har sikret sig, at der på en eller anden måde kan opstå et flertal. Vi er lige så forundrede – for nu at bruge det ord – som SF over socialdemokratiets opførsel i denne sag. Der har på et tidspunkt i udvalget været stillet ændringsforslag fra socialdemokratiet, og vi har på nøjagtig samme måde som regeringspartierne fået at vide, at det var ultimative krav. Sådanne ændringsforslag har vi ikke lyst til at gå ind og diskutere.

[Aase Olesen]

Denne lovgivning kommer ikke bag på socialdemokraterne. Disse fire lovforslag har været så længe under udarbejdelse, at også fhv. industriministre haft fingrene i gryden, og derfor er det fuldstændig uforståeligt for os, at man vil stille ændringsforslag, som man helt klart sigtede på at få gennemført med ganske få radikale stemmer. Det anser vi simpelt hen ikke for en rimelig måde at køre den slags lovgivning igennem på, og det er ikke en rimelig måde at behandle erhvervet på. Derfor har vi sagt: så holder vi os til det, vi hele tiden har sigtet på.

Jeg er bestemt enig i både venstres og SFs ordførers kritik af den måde, socialdemokratiet her optræder på, og jeg er helt sikker på, at havde vi haft en socialdemokratisk regering, havde lovforslagene ikke set ret meget anderledes ud.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg er helt enig med SFs ordfører i, at det mest forsvarlige ville have været at foretage et grundigt udredningsarbejde om søfartens og søfolkenes forhold og gennemgå de lovgivninger og bekendtgørelser, der foreligger på området, grundigt og så fremlægge resultatet af dette udredningsarbejde for folketinget, eventuelt før, eventuelt samtidig med at man lagde op til nogle lovændringer.

Jeg synes bl.a., det er bemærkelsesværdigt, at man sidder med forslag om en ændring af en lov, der tidligere hed bemandingsloven, og som nu hedder lov om skibes besætning, og som ikke har været revideret, sådan mere tilbundsående i hvert tilfælde, siden 1964, og alligevel foreligger der ikke noget udredningsarbejde, men kun nogle løse påstande om, at specielt de mindre skibe i handelsflåden har haft det meget svært i løbet af de sidste par år. Det synes jeg simpelt hen er for dårligt et grundlag at præsentere for folketinget, når man foreslår nogle ændringer, som, så vidt jeg kan se, vil have – i hvert tilfælde foreligger muligheden derfor – en meget afgørende indflydelse på søfolkenes arbejdsforhold, herunder søfolkenes sikkerhedsforhold. Det synes jeg simpelt hen er uansvarligt.

Vi rejste sammen med SF problemet allerede under førstebehandlingen, men talte dengang for døve øren, og de er i hvert tilfælde ikke blevet mindre døve, mens vi har haft udvalgsbehandlingen, som har været

langvarig og, synes jeg, også grundig i kraft af, både at vi har stillet mange spørgsmål, og at vi har fået utrolig mange henvendelser fra søfartsorganisationer o.a. Vi har fået en henvendelse fra Samarbejdet mellem akademikere og arbejdere i Århus, som virkelig har forsøgt at gå i dybden med de arbejdsmiljøforhold, som søfolkene arbejder under til søs. Jeg synes, at resultaterne af det arbejde, de fremlagde, var mildt sagt rystende. Under førstebehandlingen stod medlemmerne her på stribe og sagde, at naturligvis skulle de ændrede regler ikke forringe søfolkenes sikkerhed om bord på skibene, men det ser i virkeligheden ud til, at det sker.

I forvejen gælder arbejdsmiljøloven ikke til søs, og det er i sig selv urimeligt. Vi har ved tidligere lejligheder for år tilbage forsøgt at få at vide, hvad det egentlig var for nogle praktiske forhold, der gjorde, at arbejdsmiljøreglerne ikke kunne gælde til søs, men vi fik nogle meget vage svar.

Med hensyn til hviletidsbestemmelserne, som er noget af det, der bliver diskuteret her, fatter jeg stadig væk ikke, hvorfor man ikke kan have de almindelige hviletidsbestemmelser til at gælde om bord på skibe, ligesom man kan på landjorden. Jeg ved da godt, at der er nogle situationer, hvor man ikke kan overholde dem, men det er der faktisk også for en lang række faggrupper på landjorden. Netop derfor har man en dispensationsregel, som betyder, at de grupper, der ikke kan overholde hviletidsbestemmelserne strikte, forhandler sig frem til en ordening, som løser de problemer, der er. Det gælder f.eks. inden for de områder, hvor der er døgnansat personale, bl.a. i institutionsverdenen. Hvorfor kan man ikke også for søfolkenes vedkommende forhandle ud fra en dispensationsregel? Det fatter jeg stadig væk ikke.

Når dette er sagt, vil jeg sige, at vi naturligvis vil stemme for SFs ændringsforslag, men der er jo ikke en jordisk chance for, at de bliver vedtaget. Socialdemokratiet har sat sig med armene over kors og vil undlade at stemme, de radikale vil stemme imod dem, og det vil regeringspartierne også. Det betyder, at de lovforslag, vi skal tage stilling til i sidste ende, er de oprindelige lovforslag, som de blev lagt på bordet til første behandling for flere måneder siden. Der er faktisk ikke ændret ét komma – eller rettere sagt: de

[Anne Grete Holmsgård]

kommaer, der er ændret, er fuldstændig betydningsløse.

Selv om jeg havde foretrukket et grundigt udvalgsarbejde, ikke her i folketinget, men i et søfartsudvalg, inden vi overhovedet havde fået disse love præsenteret, synes jeg dog, det ville være bedre, hvis man vedtog SFs ændringsforslag for i det mindste at bøde på de værste skavanker i lovene, som de ser ud i dag, men det bliver altså ikke situationen.

Det betyder for vores vedkommende, at vi vil stemme nej til de tre første lovforslag, men ja til det sidste, som, synes jeg, indeholder nogle små forbedringer. Der ligger nogle forbedringer af hviletidsbestemmelserne i det, og der ligger også den forbedring, der består i, at den nuværende administration af § 12 føres ind i loven. Jeg forstår simpelt hen ikke, at socialdemokratiet vil stemme imod det.

I mine øjne minder det om det, jeg vil kalde total forvirring. Fornærmet stiller man sig op og siger: vi har ikke haft nogen indflydelse på denne lovgivning. Nej, det er da nok muligt, men socialdemokratiet må for en gangs skyld prøve at få den indflydelse, som man har mandater til, og også den indflydelse, som man kan erhverve sig i kraft af, at man argumenterer for sine synspunkter og stiller ændringsforslag. Jeg så nogle udkast til ændringsforslag fra socialdemokratiet engang, men dem trak man tilbage. Jeg har stadig væk ikke fattet et kuk af, hvad der var den dybere strategi bag ved, at man trak dem tilbage for i sidste ende at sætte sig fornærmet ned. Og hvad jeg så slet ikke fatter, er, at man undlader at stemme til SFs ændringsforslag. Nogle af dem minder til forveksling om dem, socialdemokratiet selv havde lagt frem i udkast. Hvorfor stemmer man ikke for dem? Og hvorfor stemmer man til slut imod den del af pakken, sømandslovsforslaget, som dog indeholder nogle forbedringer, selv om de er små? Jeg synes, det er total pakkeforvirring, eller hvad man nu skal kalde det, og jeg gad se, hvad resultatet ville være, hvis socialdemokratiet på samme måde inden for alle mulige andre lovgivninger stillede sig op og sagde: vi har ikke haft den indflydelse, vi ønskede på det her, derfor stemmer vi ikke. Det ville blive total forvirring, og ikke et øje uden for dette hus ville kunne forstå en brik af det. Jeg tillader mig derfor at håbe, at det er sidste gang, socialdemokratiet laver noget, der er så forvirrende og så fuldstændig ufor-

ståeligt for folk uden for dette hus, som ikke kan se det som andet end et udslag af, at man har fået det lidt for varmt her i foråret.

Industriministeren (Stetter):

Hr. Arne Jensen, hr. Rahbæk Møller og nu sidst fru Anne Grete Holmsgård rettede en del kritik mod behandlingen af lovforslagene. Hr. Arne Jensen var utilfreds med regeringspartiernes forhandlingsevne, medens hr. Rahbæk Møllers og fru Anne Grete Holmsgårds kritik vel nærmest gik på tempoet.

Under førstebehandlingen af lovforslagene opfordrede og inviterede jeg til forhandling, men desværre lykkedes det ikke på noget tidspunkt at få etableret en forhandlingssituation. Forslagene blev fremsat den 23. januar, og vi havde første behandling den 31. Vi har således haft ca. 3½ måned til rådighed, og jeg er ikke én eneste gang inviteret til samråd.

Sandheden er formentlig den, at socialdemokraterne ikke har ønsket nogen form for medindflydelse og dermed medansvar for denne lovgivning, og det er beklageligt. Partiet har bestemt sig for at sige nej, og det er helt legalt og i orden, men lad dog være med at klandre os andre for manglende forhandlingsvilje!

Jeg må på det bestemteste afvise påstanden om, at Danmarks Rederiforening har haft særlig indflydelse på denne lovgivning. Netop Rederiforeningen har været en af de skarpeste kritikere af denne lovgivning.

Udvalget har arbejdet omhyggeligt, solidt og sikkert med lovforslagene. Der er f.eks. stillet 113 spørgsmål, og som følge af spørgsmålenes formulering er der reelt stillet ca. 300 spørgsmål. Alle disse spørgsmål er besvaret skriftligt, og spørgsmål og svar kan anvendes til fortolkningsbidrag.

Jeg ønsker at udtrykke min respekt for erhvervsudvalgets indsats og for den sikkerhed, hvormed udvalgets formand har styret arbejdet. Jeg kan derfor bestemt ikke bifalde hr. Rahbæk Møllers og fru Anne Grete Holmsgårds kritik bl.a. af, at forslagene skulle være presset igennem uden en grundig og forudgående udredning af såvel søfartens som de søfarendes forhold. Jeg henviser til de ca. 300 spørgsmål og svar og de mange mundtlige og skriftlige henvendelser fra or-

[Industriministeren]

ganisationerne til udvalget. Jeg kan oplyse, at ministeriet påbegyndte forhandlinger med organisationerne så tidligt som i marts 1984, og der har været ført særskilte forhandlinger med hver enkelt organisation undervejs, ligesom lovforslagene har været fremsendt til høring.

Hr. Rahbæk Møller og fru Anne Grete Holmsgård fremførte allerede denne kritik ved første behandling. Jeg må gøre opmærksom på, at vi også har en hvidbog – eller rettere sagt en blåbog – om skibsfartens forhold, og den er ganske frisk, nemlig fra 1980. Heri kunne man også have fundet svar på de spørgsmål, man ønskede at stille.

Bortset fra mine egne 3 ændringsforslag er resten stillet af SF, og jeg har nogle enkelte kommentarer til disse ændringsforslag.

Først forslag til lov om skibes besætning. SF har stillet 10 ændringsforslag. 2 af disse, nemlig nr. 5 og nr. 7, går ud på, at anvendelse af enhedsmandskab ikke indføres, før overenskomstforholdene for en sådan besætningstype er klarlagt. Det glæder mig at kunne oplyse folketinget om, at Danmarks Rederiforening og Sømændenes Forbund den 14. maj har indgået overenskomst om anvendelse af enhedsmandskab, og så sent som i dag har jeg fået at vide, at Dansk Metal Søfart og Danmarks Rederiforening har etableret overenskomst om anvendelse af skibsassistenter i går. Derfor er det logisk, at SF trækker disse ændringsforslag, og jeg håber, at den logik, som plejer at kendetegne dette parti, er til stede, så man trækker disse 2 ændringsforslag. Jeg går også ud fra, at hr. Rahbæk Møller undskylder, at jeg ikke kommenterer de øvrige 8 ændringsforslag; det tjener ikke noget formål, da SF i betænkningen oplyser, at man under alle omstændigheder indstiller dette lovforslag til forkastelse.

Dernæst et par ord om ændringsforslagene til forslag om søneringslov. SF foreslår, at udmønstningskrav som befaren matros, dvs. krav om matroskursus, udstrækkes til alle havne i modsætning til mit forslag om nordeuropæisk havn. Jeg har i besvarelse af spørgsmål 17 henvist til søneringsloven af 1975. Det kan tilføjes, at SFs forslag vil kræve yderligere økonomiske ressourcer til uddannelse ud over årlige driftsudgifter på 5½ mill. kr. Endvidere, at der efter gældende lovgivning ikke kræves matroskursus. Jeg anbefaler derfor at stemme imod.

SF foreslår, at der her i søneringsloven indsættes straffebestemmelser. Forslaget må afvises, idet der formentlig er tale om en misforståelse. Eventuelle overtrædelser kan straffes i medfør af lov om skibes besætning.

Endvidere det tredje forslag, forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse. SF har også her stillet ændringsforslag om, at bestemmelsen om skibsassistenter udgår. Som nævnt under mine bemærkninger vedrørende forslag til lov om skibes besætning er den af SF angivne begrundelse for forslaget ikke længere til stede, efter at Danmarks Rederiforening og Sømændenes Forbund den 14. maj 1985 har indgået overenskomst om anvendelse af enhedsmandskab, og det samme gælder for Dansk Metal Søfart, som har etableret overenskomst med Danmarks Rederiforening.

Det betyder, at samtlige fire ændringsforslag burde trækkes tilbage. SF meddeler i betænkningen, at de kan stemme for forslaget, hvis mindretallets ændringsforslag vedtages. Nu er begrundelsen for disse ændringsforslag væk, og som jeg allerede har påpeget og gerne vil påpege igen: socialistisk folkeparti plejer at være et konsekvent parti, så jeg glæder mig til tredjebehandlingen, men måske er jeg for optimistisk.

Endelig er der forslag til lov om ændring af sømandsloven. SF foreslår, at udmønstningstiden nedsættes fra 6 måneder til 4 måneder. I sammenhæng hermed foreslås, at ret til fri hjemrejse opnås efter 4 måneder, samt at retten til fri hjemrejse ikke længere skal være betinget af, at den søfarende har bopæl i Danmark. Det er vanskeligt at foretage en beregning af, hvilke merudgifter forslaget om at udvide retten til fri hjemrejse til også at gælde for udlændinge, som er forhyrede på danske skibe, vil betyde, samtidig med at fristen nedsættes til 4 måneder. For tiden koster hjemrejseordningen staten ca. 2,7 mill. kr. om året, og med en uændret fordeling af hjemrejseudgifterne må det formodes, at forslaget meget vel kan indebære årlige merudgifter for staten på mellem 8 og 10 mill. kr. Det kan regeringen ikke anbefale at stemme for.

For rederne vil forslaget ud over merudgiften til hjemsendelse også betyde væsentlige merudgifter til hyppige udsendelser af afløserne. Foruden omkostningsforøgelsen berøres kontinuiteten i skibenes drift også af

[Industriministeren]

forslaget, fordi man må påregne en væsentlig hyppigere udskiftning af besætningsmedlemmer. En begrundelse mere for at stemme imod.

SF har på tre punkter foreslået ændringer i sømandslovens § 12, og hr. Rahbæk Møller fremførte særlige bemærkninger netop om § 12.

For det første: udvidelse af § 12 til at omfatte ulovlige transporter. Som anført i min besvarelse af spørgsmål nr. 82 berører den omstændighed, at et skib sejler med ulovlig last, ikke i sig selv sømandens sikkerhed, forudsat at gældende regler om lastning m.v. er iagttaget. Det er derfor ikke rimeligt at tillægge en sømand ret til at kræve afsked i tilfælde, hvor skibet sejler med ulovlig last.

For det andet: pligt til at skaffe sømanden i land, hvis han vil fratræde i en § 12-situation. Skibet kan med dette forslag blive tvunget til at fravige sin rejserute eller arrangere anden særlig transportmulighed for den sømand, som ønsker at blive landsat. En sådan forpligtelse vil skade dansk skibsfarts konkurrenceevne.

For det tredje: alle hjemrejseudgifter pålægges rederen. Jeg har ved førstebehandlingen givet udtryk for, at det må være rimeligt, at sømanden selv bærer en beskedent andel af udgifterne.

SF foreslår endvidere, at sømænd, der ikke deltager i vagtjenesten hvert døgn, skal gives en sammenhængende hvileperiode på mindst 11 timer.

Ændringsforslaget indebærer, at det ikke vil være muligt at fravige hviletidsbestemmelsen ved ankomst til og afgang fra havn. Tillige indfører forslaget forskelsbehandling af forskellige grupper søfarende i forhold til hviletidsreglerne. Forslaget er vanskeligt for ikke at sige umuligt at leve med i praksis for dansk skibsfart.

Jeg må anbefale at stemme nej til disse ændringsforslag.

Der er gjort nogle bemærkninger om socialdemokratiets ejendommelige holdning. Jeg forstår på betænkningen, at socialdemokratiet vil undlade at stemme til samtlige ændringsforslag bortset fra de rent redaktionelle. Det er tilfredsstillende, men efterlader alligevel tvivl om socialdemokratiets holdning, og der er ingen af os, der er tjent med, at vi går bort fra denne forhandling uden at vide, hvad det egentlig er, socialdemokratiet

ønsker. Jeg lagde mærke til, at hr. Skrumsager Skau var inde på samme emne, og jeg synes, det er rigtigt at efterlyse en nærmere stemmeforklaring.

Socialdemokratiet indstiller lovforslagene til forkastelse ved tredje behandling, og det er klart nok, men hvad er egentlig begrundelsen? Vil man lette forholdene for søfarten, eller vil man skærpe forholdene for søfarten i forhold til regeringens forslag, som er støttet af regeringspartierne og det radikale venstre? Det bør vi da næsten vide, for vi kan ikke finde nogen forklaring i betænkningen og heller ikke i den tale, som hr. Arne Jensen har holdt her i dag.

Socialdemokratiet har det for tiden med at udlægge tågeslør, så vi andre døjer med at tyde partiets motiver og hensigter. Jeg opfordrer altså hr. Arne Jensen til at orientere os om, hvad der egentlig er meningen med socialdemokratiets holdning, og jeg skal tillade mig at give den advarsel, at man skal jo også passe på, at man ikke selv farer vild i tågen.

(Kort bemærkning).

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg skal gøre det relativt kort. Ministeren sagde, at både SF og VS havde klaget over tempoet. Nej, vi har faktisk slet ikke klaget over det tempo, som dette er gennemgået i. Det, vi har klaget over, er det manglende forarbejde, inden lovforslagene blev præsenteret herinde. Det er det, vi synes giver et manglende grundlag for overhovedet at tage stilling til det her; dermed bliver det dårligt arbejde i sidste ende, og det skyldes ikke det, der er foregået i udvalget, men det, der burde være sket forud for udvalgsarbejdet.

Det er selvfølgelig rigtigt, som ministeren siger, at forslagene har været ude til høring – det ville da også være noget af en verdensbegebenhed, i hvert tilfælde en danmarksbegivenhed, hvis de ikke havde været det.

Så vil jeg godt sige om enhedsbesætningen, at hvis det er korrekt, at der er indgået en overenskomst, så stiller det sig selvfølgelig anderledes nu, men det vidste hverken SF eller VS noget om, da ændringsforslagene blev stillet. Vi vidste ikke noget om det, før ministeren gik op og sagde det, og jeg vil sige det på den måde, at hvis SFs forslag skulle blive vedtaget, er det jo ikke værre, end at man kan fjerne dem mellem anden-

[Anne Grete Holmsgård]

og tredjebehandlingen, når vi har set overenskomsten.

Arne Jensen (S):

Flere af ordførerne har rettet bebrejdelser mod socialdemokratiet ved denne andenbehandling. Jeg mener faktisk ikke, det er en rimelig kritik. Hr. Arne Lund udtrykte skuffelse over, at socialdemokratiet ikke er med i et forlig, hr. Skrumsager Skau gjorde det samme, og hr. Rahbæk Møller tilkendegav, at vi har haft en ejendommelig rolle i hele handlingsforløbet. Det synes jeg faktisk ikke vi har.

Allerede ved førstebehandlingen tilkendegav vi vilje til at gå ind i et fortsat samarbejde om hele søfartserhvervet. Vi tilkendegav også, at vi havde nogle hovedområder, som vi mente burde tilgodeses, for at vi kunne være med i et forlig. Vi forsøgte undervejs at udarbejde ændringsforslag, men da vi fandt ud af, at regeringen overhovedet ikke lod sig rokke, fordi man havde sit flertal på plads, er der vel ikke noget at sige til, at vi ønskede at markere og præcisere, at vi ikke har lod eller del i den lovgivning, som nu vedtages. Det er altså en lovgivning, som vi ikke har haft nogen som helst indflydelse på.

Med hensyn til de ændringsforslag, som vi kunne have stillet, er det vel rigtigt at sige, at de i den situation, hvor vi følte, at der ikke var nogen forhandlingsvilje, kun ville være udtryk for en ren demonstrationspolitik.

Til slut et par bemærkninger om de fremtidige bestræbelser, for jeg mener bestemt, at der stadig væk skal udfoldes bestræbelser på dette område for at skabe bedre trivsel og arbejdsmiljø for vore søfolk.

Disse fire lovforslag imødekommer for os at se i alt for høj grad redersynspunkter, og vi føler ikke, at der i tilstrækkelig grad er taget de nødvendige hensyn til mandskabet, men vi må endnu en gang bøje os for det flertal, der nu gennemfører disse forslag.

Vi vil gerne varsle, at vi, eftersom vi ikke føler, det er en fyldestgørende lovgivning, ønsker at få igangsat et forskningsprojekt vedrørende forholdene om bord i skibe, en tilbunds gående undersøgelse af de søfarendes trivsels- og arbejdsmiljøproblemer og også sikkerheden til søs – efter nogenlunde de samme retningslinjer som igangværende norske undersøgelser. Jeg vil bede om industri-

ministerens tilkendegivelse af, hvorvidt regeringen vil være sindet at gå positivt ind for tanker om et egentligt forskningsprojekt vedrørende de søfarende, altså forholdene om bord i et skib. Der er udført mange forskningsopgaver vedrørende arbejdsmiljø i land, men jeg tror, det vil være rigtigt, også med den udgang, denne lovgivning har fået, at vi får igangsat et projekt for de søfarende.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal ikke kommentere hele ministerens indlæg, kun den del, der vedrører enhedsmandskab.

Ministeren har fuldkommen ret i, at hvis vi havde vidst i tide, at der er indgået en overenskomst, ville det have fået indflydelse på vores ændringsforslag. Jeg synes, ministeren burde have oplyst udvalget om det, lige så snart han fik besked. Nu kommer oplysningen her midt under andenbehandlingen, og det vil sige, at vi ikke har lejlighed til at vurdere rækkevidden af det. Det anfægter selvfølgelig ikke, at ministeren har ret i sin udtalelse.

Vi ser os tvunget til at opretholde vores ændringsforslag. Hvis nogle af dem skulle blive vedtaget og det viser sig, at de ikke burde være det, vil vi drage omsorg for, at de går ud igen ved tredjebehandlingen. Jeg skal tilføje, at af rent tekniske grunde er det den eneste mulighed, bl.a. fordi disse ændringsforslag til sønæringslov teknisk kobles sammen med andre ændringsforslag, som vi ganske givet ønsker at opretholde, så det vil være fremgangsmåden.

Fru Aase Olesen forklarede det, at man ikke havde undersøgt vores ændringsforslag, med, at de på grund af socialdemokratiets stilling ikke kunne blive vedtaget alligevel. Jeg må sige til fru Aase Olesen – undskyld udtrykket – at det er en søforklaring. Så sent som i går havde det radikale venstre et forslag til tredje behandling – der ikke havde skygge af chance for at blive vedtaget – som SF støttede, i øvrigt som det eneste parti. Det samme har vi set ved masser af lejligheder ved behandlingen af lovforslag, hvor vi i fællesskab har stillet ændringsforslag, i de fleste tilfælde sammen med et flertal, men da også, kan jeg huske, hvor det radikale venstre og SF alene har støttet ændringsforslag. Der er ikke noget galt i det. Selvfølgelig støtter vi de

[Rahbæk Møller]

forslag, vi er enige i, uanset om der skulle være flertal for det eller ej. Det plejer også at være det radikale venstres holdning.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Det radikale venstre har faktisk for vane at stemme efter sin overbevisning og også at stemme for de forslag, vi selv har fremsat. Det ejendommelige ved SFs forslag, for det ene lovforslags vedkommende i hvert fald, er, man fremsætter 10 ændringsforslag, og så skriver man i øvrigt, at lovforslaget skal kasseres. Den slags kan vi ikke tage alvorligt.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

På grundlag af det, hr. Rahbæk Møller sagde for et øjeblik siden, synes jeg, at de forslag, SF har stillet vedrørende enhedsmandskab, burde tages tilbage.

Industriministeren (Stetter):

Først til hr. Arne Jensen: der foretages løbende undersøgelser af de søfarendes forhold, både når det drejer sig om arbejdsforhold og om sikkerhedsforhold. Jeg har naturligvis intet imod at se på det oplæg, hr. Arne Jensen her bebuder, og jeg er jo altid fremkommelig, så hvis der er noget nyt i det eller der er nye tanker i det, er jeg positivt indstillet.

Det beroligede mig noget at høre hr. Arne Jensens stemmeforklaring. Jeg må opfatte den således, at regeringen og regeringspartierne plus det radikale venstre har opnået det gunstigst mulige resultat for dansk søfart. Det er ikke således, at socialdemokratiet vil påberåbe sig, at de forkaster dette lovforslag, fordi de mener, at der kunne opnås et bedre resultat for søfarten, hvis socialdemokratiet havde været med.

Med hensyn til hr. Rahbæk Møller og enhedsmandskabet og de overenskomster, som er sluttet, ikke alene mellem Sømændenes Forbund og Danmarks Rederiforening, men også mellem Dansk Metal, Søfart, og Rederiforeningen, kan jeg sige, at jeg læste det såmænd i avisen. Der er ingen, der meddeler ministeren noget, men det er virkelig nyttigt at læse aviser, for det er dér, man får oplysningerne. Jeg må indrømme, at jeg troede, at

i hvert fald ordførerne fulgte med i den debat, som foregår, det er i hvert fald nødvendigt for ministeren; jeg kan kun opfordre til, at man læser sine aviser grundigt.

Med hensyn til den overenskomst, som er sluttet mellem Dansk Metal, Søfart, og Danmarks Rederiforening, har jeg fået meddelelsen så sent som i dag. Den er først sluttet i går, så jeg har ikke haft nogen mulighed for at meddele erhvervsudvalget denne dagens glade nyhed.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Skrumsager Skau i, at man ikke behøver at sætte spørgsmålstegn ved korrektheden af mine oplysninger, og at man derfor burde tage forslagene tilbage, men jeg forstod på fru Anne Grete Holmsgård, at man ønsker nyt udvalgsarbejde, og at man, hvis og når man får bekræftet, at mine udtalelser er rigtige, vil sørge for, at disse ændringsforslag kommer ud af lovforslagene. Så går jeg ud fra, at SF og VS i hvert fald stemmer for sønæringslovforslaget. Det synes jeg er logisk, og det ville glæde mig, om vi fik en sådan bred tilslutning til denne vigtige lov.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om skibes besætning. (Lovforslag nr. L 128).

§§ 1-3

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes, idet 19 stemte for, 70 imod; 41 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

forkastedes, idet 19 stemte for, 71 imod; 41 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 19 stemte for, 70 imod; 41 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 19 stemte for, 71 imod; 42 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 19 stemte for, 69 imod; 42
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 6
forkastedes, idet 18 stemte for, 72 imod; 42
stemte hverken for eller imod.

§ 4
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8
forkastedes, idet 19 stemte for, 71 imod; 42
stemte hverken for eller imod.

§§ 5–15
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 9
forkastedes, idet 18 stemte for, 71 imod; 42
stemte hverken for eller imod.

§§ 16 og 17
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 10
forkastedes, idet 19 stemte for, 72 imod; 42
stemte hverken for eller imod.

§§ 18–24
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behand-
ling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til
tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-
handling. Hvis ingen gør indsigelse mod det-
te forslag, betragter jeg det som vedtaget.
(Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrøren-
de forslag til sønæringslov. (Lovforslag nr. L
129).

§§ 1–12, ændringsforslag nr. 1, § 13, såle-
des ændret, og §§ 14–18
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 og 3
forkastedes uden afstemning.

§ 19
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 og 5
forkastedes uden afstemning.

§§ 20 og 21
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 og 7
forkastedes uden afstemning.

§ 22
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 og 9
forkastedes uden afstemning.

§§ 23–32, ændringsforslag nr. 10, § 33, så-
ledes ændret, og §§ 34 og 35
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 11
forkastedes uden afstemning.

§§ 36–52
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 om indsættelse af
en ny paragraf efter § 52
forkastedes, idet 19 stemte for, 71 imod; 42
stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 12 til kapitel 6 (over-
skriften) betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsfor-
slag nr. 13.

Lovforslagets overgang til tredje behand-
ling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

[Anden næstformand]

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om søfartsuddannelse. (Lovforslag nr. L 130).

Ændringsforslag nr. 1-4
forkastedes uden afstemning.

§§ 1-3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik sluttelig til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af sømandsloven. (Lovforslag nr. L 131).

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 19 stemte for, 71 imod; 42 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 19 stemte for, 69 imod; 42 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4
forkastedes, idet 19 stemte for, 72 imod; 42 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5
forkastedes, idet 19 stemte for, 72 imod; 42 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 6

forkastedes, idet 19 stemte for, 71 imod; 41 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 7, § 1, således ændret, og §§ 2 og 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden behandling af lovforslag nr. L 194:

Forslag til lov om forbud mod nye danske investeringer i Sydafrika.

(Fremsat 27/2 85. Første behandling 14/3 85. Betænkning 14/5 85).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kelm-Hansen (S):

Under førstebehandlingen gav jeg på socialdemokratiets vegne udtryk for en række betænkeligheder ved det forslag, ministeren havde fremsat. Vi frygtede, at forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang ville sikre os mod omgælder.

Derfor er vi meget tilfredse med, at det under udvalgsarbejdet er lykkedes at skabe flertal for en række ændringsforslag, bl.a. på grundlag af svenske erfaringer, som vil sætte en effektiv stopper for enhver form for nye investeringer. Det drejer sig ikke kun om er-